

1861 sayılı Jandarma efradı Kanununun bâzı maddelerinin tadiline, bu kanuna bir ek ve 2 muvakkat madde eklenmesine ve muvakkat 3 ncü maddesinin kaldırılmasına dair kanun lâyihası ve Dahiliye, Millî Müdafaa ve Bütçe encümenleri mazbataları (1/186)

T. C.

Başvekâlet

Kanunlar ve kararlar

Tetkik Dairesi

Sayı : 71-710/1293

18 . IV . 1958

Türkiye Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Dahiliye Vekâletince hazırlanan ve Yüksek Meclise takdimi İcra Vekilleri Heyetince 15 . IV . 1958 tarihinde kararlaştırılan 1861 sayılı Jandarma efradı Kanununun bâzı maddelerinin tadiline, bu kanuna bir ek ve iki muvakkat madde eklenmesine ve muvakkat 3 ncü maddesinin kaldırılmasına dair kanun lâyihasının, esbabı mucibesi ile birlikte sunulduğunu saygılarımla arz ederim.

Başvekil

A. Menderes

ESBABI MUCİBE

Yeniden kurulmuş ve kurulmakta olan tümen ve tugay gibi toplu birliklerle gittikçe genişlemekte olan Jandarma Umum Kumandanlığı teşkilâtındaki astsubay ve uzatmalı eratın azlığı sebebiyle çeşitli hizmetlerin ifasında müşkülât çekilmektedir.

Her jandarma karakolunda, karakol kumandanı yardımcılarına şiddetle ihtiyaç hissedilmeye başlanmış olup, uzatmalı mevdudu buna yetmediği gibi bâzı nahiye ve asayiş karakollarında karakol kumandanlıklarında onbaşı ve erlerin istihdamı mecburiyetinde kalmaktadır.

Bu müşkülün önlenmesi için astsubay ve uzatmalı mevduunun artırılması hususunda alınan tedbirler neticesi pek az istekli zuhur etmekte ve bunlardan şeraiti haiz olup kabul edilenlerle, her sene muhtelif sebeplerle meslekten ayrılanların boşluğu, ancak cüzi farkla kapatılabilmektedir.

Mer'i mevzuata göre halen jandarma mecburi uzatmalı hizmetli olarak vazife görmekte olan onbaşlıların çavuşluğa yükseltilmediklerinden (6) senelik mecburi hizmetlerini bitirince terhislerini istemeleri ve istikballerini diğer teşkilâtlarda aramaları ayrıca kadronun ikmaline mâni olmaktadır.

Mecburi uzatmalı hizmetliye kabul edilmeleri için müracaat eden ve her bakımdan er ve onbaşlılardan daha üstün kabiliyette bulunan ordu ve jandarma kıta çavuşlarının, 1861 sayılı Kanunun 2 nci ve 6348 sayılı Kanunla muaddel 1 nci maddeleri muvacesesinde jandarmaya mecburi uzatmalı hizmetli olarak alınmalarını kadronun ikmaline mâni ayrı bir sebep teşkil etmektedir.

Diğer taraftan 6891 sayılı Kanunla jandarma uzatmalı eratına emeklilik hakkı tanınmışsada bunların halen yaş hadleri 48 olduğundan emeklilik için lâzımgelen 25 yıllık fiili hizmetlerini tamamlamadan yaş hadlerine uğramaktadırlar. Bu mahzuru önlemek bakımından yaş hadlerinin emsali olan polis memurları gibi, uzatmalı erlerde 50, uzatmalı onbaşı ve çavuşlarda 52 ye yükseltilmesi gerek şahısları ve gerekse hizmetin devamı ve menfaati bakımından zaruri görülmektedir.

Tasarıda muvakkat 1 nei madde ile, halen mevcut sınıf çavuşlarının ek birinci madde hükmünden istifadeleri derpiş edilmiş olduğundan 1861 sayılı Jandarma Efradı Kanununun 6348 sayılı Kanunla muaddel geçici 3 neü maddesi tatbik kabiliyeti kalmıyacağından yürürlükten kaldırılmıştır.

Yukarda arz ve izah edildiği üzere kadronun ikmali ve jandarmanın kıyı ve hudutlar dâhil çok geşitli hizmetlerini daha verimli bir şekilde görebilmesi için kıta çavuşlarının da mecburi uzatmalı hizmetli olarak kabulüne ve uzatmalı onbaşlıların çavuşluğa yükseltilmelerine ve yaş hadlerinin yükseltilmesine katı zaruret hâsıl olmuş ve ilişik kanun lâyihası bu maksada mâtuf olarak hazırlanmıştır.

Dahiliye Encümeni

T. B. M. M.

Dahiliye Encümeni

Esas No. 1/186

Karar No. 36

26 . V . 1958

Yüksek Reisliğe

1861 sayılı Jandarma efradı Kanununun bâzı maddelerinin tadiline, bu kanuna bir ek ve iki muvakkat madde eklenmesine ve muvakkat 3 neü maddesinin kaldırılmasına dair olan kanun lâyihası, alâkalı Vekâlet mümessillerinin iştirakiyle encümenimizde tetkik ve müzakere edildi :

Mucip sebepler lâyihasında tafsilen izah edilmiş olan hususlar yerinde görülmüş ve lâyihanın kanunlaşmasıyla de meslekin daha verimli hale geleceği kanaatiyle Hükümet lâyihasının aynen kabulüne karar verilmiştir.

Havalesi gereğince Milli Müdafaa Encümeni-

ne tevdi buyurulmak üzere Yüksek Riyasete sunulur.

Dahiliye Encümeni Reisi

Reis V.

Edirne

Yozgad

R. Nasuhioğlu

A. Benderlioğlu

M. M.

Kâtip

Yozgad

Samsun

Amasya

Ö. L. Erzurumluoğlu

E. Anat

K. Eren

Bitlis

Bitlis

Diyarbakır

N. Barut

R. Bingöl

T. C. Çubukçu

Kastamonu

Kütahya

Manisa

S. Çağlar

M. Özkefeli

C. Özgirgin

Tokad

D. Yurdakul

Milli Müdafaa Encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Milli Müdafaa Encümeni

Esas No. 1/186

Karar No. 4

1 . XII . 1958

Yüksek Reisliğe

1861 sayılı Jandarma efradı Kanununun bâzı maddelerinin tadiline, bu kanuna bir ek ve iki muvakkat madde eklenmesine ve muvakkat üçüncü maddesinin kaldırılmasına dair kanun lâyihası ilgili vekâletlerin temsilcilerinin de iştirakleriyle tetkik ve müzakere edildi :

Hükümet lâyihasının mucip sebepleri encümenimizce de yerinde görülerek kanun lâyiha-

sının aynen kabulüne karar verildi.

Havalesi gereğince Bütçe Encümenine tevdi buyurulmak üzere Yüksek Riyasete sunulur.
Milli Müdafaa Encümeni

Reisi

Kâtip

Nevşehir

Muş

Z. Üner

Ş. Ağaoğlu

Elâzığ C. Dora İmzada bulunamadı	Erzurum M. Zeren	İstanbul A. F. Cebesoy İmzada bulunamadı	İstanbul T. Yazıcı
Giresun S. Altınca	İstanbul N. Ataç	İzmir F. Uçaner Niğde A. Eren	Konya İ. A. Akdağ Tunceli A. Bora

Bütçe Encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Bütçe Encümeni
Esas No. 1/186
Karar No. 25

12 . I . 1959

Yüksek Reisliğe

1861 sayılı Jandarma efradı Kanununun bazı maddelerinin tadiline, bu kanuna bir ek ve iki muvakkat madde eklenmesine ve muvakkat 3 ncü maddesinin kaldırılmasına dair Dahiliye Vekâletince hazırlanan ve Yüksek Meclise arzı İcra Vekilleri Heyetince kararlaştırılıp Başve-kâletin 18 . IV . 1958 tarihli ve 71 - 710/1293 sayılı tezkeresiyle gönderilen kanun lâiyhası Da-hiliye ve Millî Müdafaa encümenleri mazbatala-riyle birlikte encümenimize havale edilmiş ol-makla Jandarma Umum Kumandanlığı ve Mali-ye Vekâleti mümessilleri hazır oldukları halde tetkik ve müzakere edildi.

Kanun lâiyhası, esbabı mucibesinde de arz ve izah edildiği üzere yeniden kurulmuş ve kurul-makta olan tümen, tugay gibi toplu birliklerle gittikçe genişlemekte olan Jandarma Umum Ku-mandanlığı teşkilâtındaki atsubay ve uzatmalı erlerin azlığı karşısında hizmetin ifasında müş-külâta tesadüf edilip bu yüzden bâzı nahiye ve asayiş karakollarında onbaşı ve erlerin karakol kumandanlığı ile vazifelendirilmeleri mecburi-yeti hâsıl olduğundan bu vaziyetin ıslahı ve hiz-metlerin daha verimli görülebilmesi maksadiyle kita çavuşlarının da mecburi uzatmalı hizmetli olarak kabulünü ve uzatmalı onbaşların çavuş-luğu yükseltilmelerini ve yaş hadlerinin de artı-rılması temin maksadiyle ihzar edilmiş bulun-maktadır.

Lâiyhanın sevkini mucip sebepler encümeni-mizce yerinde görülerek Jandarma Umum Ku-mandanlığı mümessilinin verdiği mütemmin

izahat dinlendikten sonra maddelerin müzake-resine geçilmiş, Dahiliye ve Millî Müdafaa encü-menleri tarafından aynen kabul edilmiş bulunan lâiyha encümenimizce de redaksiyon bakımından bâzı tadilâtlarla aynen kabul edilmiştir.

Kanun lâiyhası, Umumi Heyetin tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Reis Balıkesir H. İmre	Reisvekili Muğla N. Özsan	Mazbata M. İzmir B. Bilgin
Kâtip Diyarbakır M. H. Ünal	Ankara M. Akpınar	Ankara O. Alişiroğlu İmzada bulunamadı
Ankara A. Doğan	Antalya K. Akmanlar	Artvin H. Çeltikçioğlu
Denizli A. R. Karaca	Denizli M. Karasın	Diyarbakır H. Turgut
Hakkâri Ü. Seven	İsparta T. Tağlı	İstanbul N. Kırşan
İzmir D. Akbel	Kastamonu M. İslâmoğlu	Konya M. Bağrıaçık
Maras E. Soysal	Nevşehir N. Önder	Niğde R. Gürsoy
Ordu A. Topaloğlu	Rize H. Agun	Rize İ. Akçal
Sıird M. D. Süalç	Sinob Ö. Özen	Yozgad T. Alpay
	Zonguldak H. Timur	

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

1861 sayılı Jandarma efradı Kanununun bâzı maddelerinin tadiline, bu kanuna bir ek ve iki muvakkat madde eklenmesine ve muvakkat 3 ncü maddesinin kaldırılmasına dair kanun lâyihası

MADDE 1. — 1861 sayılı Jandarma efradı Kanununun 2 nei maddesiyle 6348 sayılı Kanunla değiştirilen 7 nei ve 6146 sayılı Kanunla değiştirilen 19 neu maddeleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Madde 2. — Cumhuriyet jandarması erat membaları şunlardır :

- a) Askerlik Kanunu mucibince 18 yaşını bitirmiş gönüllüler,
- b) Askerlik Kanunu mucibince Millî Müdafaa Vekâletince Jandarmaya verilecek mükellefler,
- c) Ordu ve Jandarmadan ayrıldıkları müddet iki seneyi ve yaşları 26 yı geçmiyen er, onbaşı ve kıta çavuşları.

Madde 7. — Muvazzaflık hizmetini Ordu veya Jandarmada bitirmiş olan er, onbaşı ve kıta çavuşları, Talimatnamesine göre gerekli şartları haiz oldukları takdirde (6) yıl mecburi uzatmalı hizmetli olarak Jandarmaya kabul edilebilirler. Bunlar, bu müddetin hitamında ayrılmak istemedikleri ve istihdanlarına mâni halleri de görülmeyen takdirde yaş haddine kadar istihdam olunabilirler. Uzatmalı er ve onbaşılardan tesbit edilecek şartları haiz olanlar onbaşı ve çavuşluğa yükseltilir, hizmet müddetlerinin karşılığı olan aylığı alırlar.

Madde 19. — Jandarma uzatmalı erlerin yaş hadleri 50, uzatmalı onbaşı ve çavuşların 52 dir.

MADDE 2. — 1861 sayılı Jandarma Efradı Kanununa aşağıdaki madde eklenmiştir:

Ek madde — Kıta çavuşlarından mecburi uzatmalı hizmetli olarak alacaklarla, uzatmalı hizmetli onbaşılardan çavuşluğa yükseltilenler (Uzatmalı Çavuş) adı ile anılır ve 1861 sayılı Kanunun 4370 sayılı Kanunla değiştirilen 14 ncü maddesiyle 6706 sayılı Kanunun 2 nei maddesinin (A) bendi gereğince verilmekte olan iase ve er tayin bedellerinden ve diğer kanunlarda uzatmalı er ve onbaşılara tanınan haklardan istifade

BÜTÇE ENCÜMENİNİN TADİLİ

1861 sayılı Jandarma efradı Kanununun bâzı maddelerinin tadiline, bu kanuna bir ek ve iki muvakkat madde eklenmesine ve muvakkat 3 ncü maddesinin kaldırılmasına dair kanun lâyihası

MADDE 1. — Hükümetin 1 nei maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Hükümetin 2 nei maddesi aynen kabul edilmiştir.

Hü.

ederler. Bunlara aşağıdaki aylıklar verilir:

Hizmet 18 den
müddeti 1-3 4-6 7-9 10-12 13-15 16-18 yukarı

Aylıklar 90 105 120 135 150 165 180

MADDE 3. — 1861 sayılı Jandarma Efradı Kanununa aşağıdaki iki muvakkat madde eklenmiştir.

MUVAKKAT MADDE — Halen mevcut uzatmalı jandarma sınıf çavuşları uzatmalı çavuş olarak anılır. Bunlar ek maddedeki haklardan istifade ederler ve hizmet müddetlerinin karşılığı olan uzatmalı çavuk aylıklarını alırlar.

MUVAKKAT MADDE — Bu kanunun neşredildiği yıl içinde yaş haddini doldurmuş olup da henüz muamelesi ikmal edilmemiş olanlar bu kanun hükümlerinden istifade ederler.

MADDE 4. — 1861 sayılı Jandarma Efradı Kanununun 6348 sayılı Kanunla değiştirilen muvakkat 3 ncü maddesi kaldırılmıştır.

MADDE 5. — Bu kanun neşri tarihinde meriyete girer.

MADDE 6. — Bu kanunun hükümlerini iera-ya İera Vekilleri Heyeti memurdur.

15 . IV . 1958

Başvekil <i>A. Menderes</i>	Devlet Vekili <i>S. Ağaoglu</i>
Devlet Vekili <i>E. Kalafat</i>	Devlet Vekili <i>M. Kurbanoglu</i>
Adliye Vekili <i>E. Budakoğlu</i>	Millî Müdafaa Vekili <i>E. Menderes</i>
Dahiliye Vekili ve Hariciye V. V. <i>N. Gedik</i>	Hariciye Vekili —————
Maliye Vekili <i>H. Polatkan</i>	Maarif Vekili <i>C. Yardımcı</i>

B. E.

MADDE 3. — 1861 sayılı Jandarma Efradı Kanununa aşağıdaki 3 ve 4 ncü muvakkat maddeler eklenmiştir.

MUVAKKAT MADDE 3. — Hükümetin muvakkat maddesi üçüncü muvakkat madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MUVAKKAT MADDE 4. — Hükümetin muvakkat maddesi dördüncü muvakkat madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Hükümetin 4 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 5. — Hükümetin 5 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 6. — Hükümetin 6 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

Nafia Vekili <i>T. İleri</i>	Ticaret Vekili ve Sanayi V. V. <i>A. Aker</i>
Sih. ve İç. Mua. Vekili <i>Dr. Lütfi Kırdar</i>	Güm. ve İnh. Vekili <i>H. Hüsmen</i>
Ziraat Vekili <i>N. Ökmen</i>	Münakalât Vekili <i>F. Uçaner</i>
Çalışma Vekili <i>H. Erkmen</i>	Sanayi Vekili —————
Bas. - Yay. ve Turz. Vekili <i>S. Yırcalı</i>	İmar Vekili <i>M. Berk</i>